

každému volného lovití ryby. Není-li však tvrzeno, že obec nabyla práva rybolovu ze zvláštního důvodu, zejména, že je vydržela jako právo soukromé, a neznamená-li výkon volného rybaření občany držbu takového práva na straně obce jako podmínku vydržení, neposoudil odvolací soud věc nesprávně, zamítнув žalobu obce na ochranu práva rybolovu proti zásahu žalovaných, ježto obec právo to neprokázala a žalovaní je neuznali.

Čís. 10531.

Byla-li námitka nepřipustnosti pořadu práva vznesena již u soudu první stolice, jenž jí nevyhověl, avšak zmínil se o tom jen stručnou poznámkou v rozsudečných důvodech, nepojal však zamítnutí námitek do rozsudečného výroku, a teprve odvolací soud o ní výslovně rozhodl zamítavým usnesením pojatým do rozsudečného výroku, bylo se s námitkou zabývat i dovolacímu soudu.

Šlo-li o to, zda vlastnictví k pozemku jest neobmezené či zda jest obmezené povinnostmi trpěti na něm odtok srážkové vody z pozemku sousedů, kteří tvrdili, že voda tak tekla od nepamětných dob, že proti tomu nebylo se strany držitelů služebního pozemku námitek, jest pro řešení této otázky přípustným pořad práva. O tom, zda držitelé služebního pozemku nezmění stavbou přirozený odtok vody tekoucí po jejich pozemku, může rozhodovati jen politický úřad.

Žaloba určovací jest přípustná, ač by mohlo býti žalováno přímo o plnění, má-li žalobce právní zájem na tom, by bylo co nejdříve určeno jisté právo nebo právní poměr. Zájem na neodkladném určení nejsoucnosti práva sváděti vodu na pozemek, byl založen tím, že stavební úřad odkázal majitele pozemku, mínícího stavěti, na pořad práva.

Vzdání se části žalobního nároku není v odvolacím řízení zapovězeno.

(Rozh. ze dne 14. února 1931, Rv I 538/30.)

Žalobci domáhali se na žalovaných, by bylo uznáno právem, že žalobci nejsou povinni trpěti, by na jejich parcelu stékala povrchová dešťová voda z parcel sousedních, zejména z parcely patřící žalovaným, že žalobci jsou oprávněni stékání této vody na svou parcelu zameziti a že žalovaní jsou povinni to uznati. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaný napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů § 503 čís. 1, 2, 3 a 4 c. ř. s. Zmatečnost rozsudku shledává v tom, že bylo rozhodnuto o věci, nepatřící na pořad práva, totiž o přirozeném odtoku srážkové vody, o kterém může podle vodního zákona rozhodovati jen politický úřad. Tato námitka byla vznesena již u soudu první stolice a ten jí nevyhověl, ale zmínil se o tom jen stručnou poznámkou

v rozsudkových důvodech, že žaloba náleží na pořad práva, nepojal však zamítnutí námitky do rozsudečného výroku, jak se to mělo státi (§ 261 prvý odstavec c. ř. s.). Teprve odvolací soud o ní výslovně rozhodl zamítavým usnesením pojatým do rozsudkového výroku. Není tu tudíž výslovných souhlasných usnesení nižších soudů o této otázce (sb. n. s. čís. 9134) a je nutno ji řešiti dovolacím soudem (sb. n. s. čís. 7671).

Ve sporu jde o otázku soukromého práva, zda vlastnictví žalobců k parcele jest neobmezené — jak oni tvrdili — či zda jest obmezené povinnostmi trpěti na ní odtok srážkové vody z pozemku žalovaných — jak tvrdili žalovaní. Tito tvrdili za sporu, že voda tak tekla od nepamětných dob, že proti úkonům držitelů panujícího pozemku, kterými se uvázali v držbu služebnosti svádění dešťové vody, nebylo se strany držitelů služebného pozemku, zejména se strany žalobců námitek, že nepodnikli 18 roků nic, čím by dali na jevo, že neuznávají právo žalovaných ke svádění vody. Žalovaní docela za sporu výslovně připustili, že se ohradili proti zamýšlené stavbě zídky žalobcův z důvodu vydržení služebnosti. O přípustnosti pořadu práva pro řešení této otázky (§ 523 obč. zák.) nemůže býti pochybnosti. Ovšem může býti současně s ní sporná otázka, zda žalobci jako vlastníci nižšího pozemku nezmění stavbou zídky odtok vody tekoucí po jejich pozemku (§ 11, II říš. vod. zák.). O té ovšem může rozhodovati jen politický úřad (§ 75 čes. vod. zák.). O to však tu nejde. Zda žalovaný — nyní dovolatel — ve sporu »mylně« tvrdil, že mu přísluší »služebnost« — jak praví v dovolání — jest lhostejno. Jisto je, že to tvrdil. Odvolací soud na základě tohoto tvrzení rozhodl a dovolací soud jest povolán jen k tomu, by přezkoumal jeho rozsudek. Ke zmíněnému tvrzení v dovolání nelze přihlížeti.

Dovolatel vytýká, že žalobní návrh jest pochybený a proto že mu nelze vůbec vyhověti. Žalobci prý žalují o nepřípustnost práva svádění vody, tudíž žalobou negatorní, žalobní návrh však zní na určení práva. Mohli žalovati o to, by se žalovaní zdrželi zasahování do jejich vlastnictví, a proto nemohou žalovati o určení. Jest pravda, že určovací žaloba jest zásadně vyloučena tam, kde lze podati žalobu o plnění (sb. n. s. čís. 6015). Může-li však žalobce prokázati, že má právní zájem na tom, by soudním rozsudkem bylo co nejdříve určeno jisté právo nebo právní poměr, ač by mohl žalovati přímo o plnění, nelze mu žalobu určovací odepírati (Hora, Civilní právo procesní II, 156). Tak tomu bylo v souzeném případě. Žalobci mínili stavěti zídku. Žalovaný Jan R. se proti tomu ohradil proto, že by pozemek žalovaných byl zaplavován. Právo k odporu opíral o domnělé vydržení služebnosti odvádění vody. Stavební úřad odkázal žalobce s touto právní otázkou na pořad práva. Zda právem či neprávem, nelze tuto rozhodovati. Žalovaní nepodnikli nic, by voda tekla na pozemek žalobcův. Jejich zasáhnutí do vlastnického práva žalobcův spočívalo na pouhém osobování si služebnosti sváděti vodu na jejich pozemek. Žalobci je tudíž nemohli s úspěchem žalovati, by odtok vody upravili jinak, nýbrž o určení, že jejich pozemek není obtížen tvrzenou služebností. Zájem na neodkladném určení ne-

jsoucnosti tohoto právního poměru byl založen tím, že je stavební úřad s ním odkázal na pořad práva. Žalobní návrh jest pouhým určovacím návrhem, ale odůvodněným podle § 228 c. ř. s. Výtku nesprávného právního posouzení věci z toho důvodu, že odvolací soud vyhověl nepřipustnému žalobnímu návrhu, není odůvodněna.

Dovolatelé vytýkají vadnost odvolacího řízení z toho důvodu, že odvolací soud připustil obmezení žaloby vyloučením slov »z parcel sousedních, zejména« ze žalobního návrhu. To prý nebylo přípustné, neboť žalovaný s tím nesouhlasil. Než o projevu jeho nesouhlasu není v jednacím protokolu zmínky a vzdání se části žalobního nároku není v odvolacím řízení zapovězeno (a contr. § 483 c. ř. s.). Odvolací řízení není také neúplné proto, že odvolací soud neprovedl důkazy navržené žalovanými v odvolacím řízení. Bylo v něm navrženo, by byly provedeny důkazy nabídnuté již v první stolici o tom, že žalobci věděli o svádění vody na jejich pozemek po 18 roků a nic proti tomu nepodnikli, a že část pozemku za plotem jest vlastnictvím žalovaných. Než odvolací soud uznal právem, že tyto skutečnosti byly pro spor nerozhodné a že právem nebyly prvním soudem připuštěny důkazy o nich nabídnuté a své mínění správně odůvodnil. Výtku vadnosti řízení není tudíž odůvodněna. Výtku rozporu odvolacího rozsudku se spisy není, aspoň ne srozumitelně, provedena. Tvrzení dovolatele, že žalobci nejsou oprávněni úplně zameziti odtok vody na svůj pozemek proto, že tam i dříve stékala, nemá pro tento spor významu. Jde v něm jen o to, zda jest soukromoprávní povinností žalobců trpěti odtok vody z pozemku žalovaných na svůj, povinností to založenou na korrespondujícím právu služebnosti žalovaných, ne však o to, jaký jest přirozený odtok vody z pozemku žalovaných. O tom rozhodne ve případě sporu politický úřad.

Čís. 10532.

Závodní výbory (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n.).

Náhradník závodního výboru požívá týchž práv jako členové výboru. Byl-li propuštěn bez souhlasu rozhodčí komise, jest propuštění bezúčinné a pracovní poměr trvá nadále, leč že tu byl zaměstnavatelem tvrzený propouštěcí důvod podle § 82 živn. řádu. Lhostejno, že zaměstnavatel nesdělil zaměstnanci při propuštění tento důvod, stačí, prokáže-li ho ve sporu.

(Rozh. ze dne 14. února 1931, Rv I 1342/30).

Žalobce byl náhradníkem závodního výboru žalované firmy. Byv propuštěn bez svolení rozhodčí komise, domáhal se na žalovanou firmu, by propuštění z práce bylo prohlášeno neplatným a žalovaná firma byla uznána povinnou, zaplatiti mu služební požitky. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhověl odvolání potud, že přisoudil žalobci jen část požadovaných peněz.